

Florian Zeller KŁAMSTWO ...o miłości (Le Mensonge)

Premiera: 18 stycznia 2018, Duża Scena

Gala premierowa: 11 lutego 2018, Duża Scena

Tłumaczenie: Barbara Grzegorzewska

Reżyseria i opr. muzyczne: Henryk Jacek Schoen

Scenografia: Joanna Schoen

Reżyseria świateł: Tomasz Wentland

Asystent reżysera: Kamila Klimczak

Inspicjent/ sufler: Monika Handzlik i Magdalena Gródek

Występują: PAUL: Wojciech Leonowicz/ Marek Kałużyński, LAURENCE: Ewelina Starejki/ Magdalena Walach, JEAN-CLAUDE: Michał Kościuk/ Maurycy Popiel, SOPHIE: Anna Branny/ Kamila Klimczak

Czy aktorzy mówią prawdę, czyli „Kłamstwo” w Bagateli

„Każdy dureń potrafi mówić prawdę, ale zręczne kłamstwo wymaga niejakiej wprawy” – uważa Florian Zeller, autor „Kłamstwa”.

Reżyserii spektaklu podjął się Henryk Jacek Schoen, który o najnowszej propozycji sceny przy ul. Karmelickiej 6 mówi: *Spotkałem autora, który potrafi po pierwsze pisać mądre i zarazem dowcipne dialogi, a po drugie poruszać ogólnoludzkie problemy znane wielu małżeństwom (związkom). Takiego spotkania nie można zlekceważyć. „Kłamstwo” podejmuje temat zdrady, który nie jest wiodącym tematem domowych rozmów. A jeśli już te wymiany zdań się toczą, mają charakter podejrzeń i oskarżeń. Zellerowi doskonale się udało uchwycić główny klimat tego rodzaju rozmów, ale przeniósł ich ciężar na szermierkę słowną.*

„Kłamstwo” – kameralna, współczesna komedia francuska – jest kontynuacją popularnej od lat na scenach europejskich teatrów „Prawdy”. Niemniej znajomość wcześniejszego utworu Zellera nie jest konieczna, by dobrze się bawić podglądając, jak dwie zaprzyjaźnione pary kłamią na potęgę. Niełatwo jest przecież powiedzieć przyjaciółce o tym, że partner ją zdradza, czy też przyznać się do własnej nieuczciwości w związku.

Florian Zeller, uznany za jeden z najgorętszych talentów literackich we Francji, urodził się w 1979 w Paryżu. Mimo młodego wieku jest wielokrotnie nagradzany pisarzem i dramaturgiem, którego dzieła tłumaczone są na kilkanaście języków.

Debiutował w wieku 22 lat wyróżnioną Prix de la Fondation Hachette powieścią *Neiges artificielles*, zawierającą szereg refleksji na temat życia, śmierci i miłości, przeplecionych epigrafami z Nietzschego, Michaux, Rimbauda, a nawet Herodota, oraz motywy autoironiczne. Wkrótce macierzysta uczelnia, L'Institut d'études politiques de Paris (Sciences Po), zaprosiła go do prowadzenia wykładów z literatury.

W 2003 opublikował drugą powieść opowiadającą o złożoności romantycznych uczuć, *Les Amants du n'importe quoi*, za którą otrzymał Prix Prince Pierre de Monaco, ale popularność przyniosła mu wydana rok później *La Fascination du pire*, którą zdobył Prix Interallié. Książka, analizująca na przykładzie relacji pomiędzy Zachodem a Islamem różnice międzykulturowe, wpływ religii oraz możliwość tolerancji, wzbudziła sporo kontrowersji. Kolejne powieści, mniej od poprzednich nasycone seksualnością i intelektualizmem *Julien Parme* (2006) o włóczędźce nastolatka – mitomana i uciekiniera, oraz *La Jouissance* (2012), ugruntowały jego pozycję jako przedstawiciela postmodernizmu.

Od 2012 zasiada w jury literackiej Prix Roger-Nimier. Popularny magazyn „Premiere” pisze o nim: „W środowisku literackim ten pasjonat Rimbauda, przyjaciel Michela Houellebecqa i Davida Foenkinosa, jest niekiedy porównywany z autorami takimi, jak Françoise Sagan czy Nicolas Rey [francuski reżyser oryginalnych „fikcyjnych dokumentów”]”.

Współpracę ze sceną rozpoczął Zeller w 2003 adaptacją libretta węgierskiej opery *Háry János* Zoltána Kodályego dla Théâtre du Châtelet; jako narrator wystąpił w tej inscenizacji Gérard Depardieu. Po doskonale przyjętym samodzielnym debiucie dramaturgicznym *L'Autre* (2004) i kolejnym dramacie *Le Manège* (2005), trzecią sztuką *Si tu mourais* (2006) zyskał uznanie Akademii Francuskiej, która wyróżniła go Prix Jeune Théâtre. Dwa lata później w premierze *Elle t'attend* wystąpiła popularna modelka i aktorka Laetitia Casta, a wystawiona w 2010 *La Mère* zdobyła w następnym roku prestiżową teatralną nagrodę Molière dla najlepszej aktorki. W 2011 miała także miejsce premiera *Prawdy* (*La Vérité*) w Théâtre Montparnasse (spektakl został zarejestrowany przez francuską telewizję), wystawianej od tego czasu również w Niemczech, Włoszech i Hiszpanii oraz w Polsce. Kolejne komedie *Le Père* (2012) i *Une heure de tranquillité* (2013) utwierdziły zarówno krytyków, jak i publiczność, w przekonaniu o wyjątkowym talencie i przenikliwej inteligencji autora. Obie zostały przeniesione na duży ekran. W 2015 miała miejsce premiera *Kłamstwa* (*Le Mensonge*), kontynuacji losów bohaterów *Prawdy*, równie życzliwie przyjęta. Następny rok przyniósł wielbicielom Zellera dwa tytuły: *L'Envers du décor* i *Avant de s'envoler*, a 2018 – *Le Fils*.

Na gorące i modne nazwisko nie pozostały obojętne francuskie media: Zeller to stały gość programów kulturalnych, wystąpił w szeregu filmów i cykli dokumentalnych, jest też samodzielnym scenarzystą i próbował sił jako reżyser. Ma na koncie telewizyjną adaptację *Zamku w Szwecji* Françoise Sagan z Jeanne Moreau i Guillaumem Depardieu w rolach głównych (2008, reż. Josée Dayan). Pisze także teksty piosenek.

Florian Zeller niezmiennie mieszka w Paryżu z żoną, (byłą modelką) aktorką i rzeźbiarką Marine Delterme oraz synem Romanem.

Henryk Jacek Schoen urodził się w 1951 roku w Krakowie. Jest reżyserem filmowym i teatralnym, a także od 18 lat dyrektorem Naczelnym i Artystycznym Teatru Bagatela.

Studiował chemię przemysłową na Politechnice Krakowskiej, filozofię na Uniwersytecie Jagiellońskim, a przez rok reżyserię teatralną w krakowskiej PWST. Na polsko-brytyjskim Polish Open University ukończył studia licencjackie z zarządzania, reklamy i marketingu oraz magisterskie w zakresie zarządzania personelem w środowisku międzynarodowym (tematem pracy magisterskiej było zarządzanie talentem). Do kinematografii trafił jako wykonawca epizodów jeździeckich i kaskaderskich. Przypadek sprawił, że w roku 1977 w czasie zdjęć do filmu Stanisława Różewicza *Pasja*, gdzie był konsultantem do spraw jeździeckich, umiejętnie zastąpił chorych asystentów reżysera w czasie realizacji dużej sceny z setkami statystów, koni i pojazdów. Różewicz zaproponował mu pracę asystenta.

Ministerialne uprawnienia reżysera filmów fabularnych uzyskał w 1984 dzięki wyreżyserowanemu rok wcześniej wg własnego scenariusza *Wirowi*. Na Koszalińskim Festiwalu Debiutów Filmowych „Młodzi i film” H.J. Schoen otrzymał Nagrodę Dziennikarzy dla najciekawiej zapowiadającej się indywidualności twórczej. Debiutancki obraz był też nominowany do gdyńskich Złotych Lwów oraz do Semaine de la Critique w Cannes i został nagrodzony na Festival du Film Romantique w Cabourgu w 1987 roku.

Przez kilka lat był II reżyserem w zespołach „Tor” i „X”, a prócz Różewicza współpracował m.in. z Agnieszką Holland, Krzysztofem Kieślowskim, Feliksem Falkiem i Laco Adamikiem. W latach 1991-92 był dyrektorem Ośrodka TVP w Krakowie. Później przebywał na stypendium w Niemczech i RPA.

W Bagateli jako zastępca dyrektora ds. organizacyjnych zaczął pracować w 1998. Już w następnym roku został jej Dyrektorem Naczelnym i Artystycznym. Z okazji 90-lecia Teatru Bagatela odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi.

W 2014 wyreżyserował dla Teatru Bagatela dobrze przyjęte przez publiczność i krytykę *Prawdę* Floriana Zellera, w 2015 *Seks dla opornych* Michele Riml, a w 2016 *Za rok o tej samej porze* Bernarda Slade'a i *Boską terapię* Anat Gov.

W 2016 Henryk Jacek Schoen został wyróżniony prestiżowym tytułem „Lider z Powołania” w kategorii „sztuka i zarządzanie” w konkursie organizowanym przez magazyn WHY Story pod patronatem Szkoły Głównej Handlowej i International Coach Federation oraz „Gazety Wyborczej”.